

Sygn. akt V U 77/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2014 r. w Kaliszu

odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 12 grudnia 2013r. i 9 stycznia 2014 r. Nr (...)

w sprawie B. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 12 grudnia 2013 r. i z dnia 9 stycznia 2014 r., znak (...), w ten sposób, że przyznaje odwołującej B. B. prawo do emerytury poczynając od dnia (...).

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 12 grudnia 2013 r. i z dnia 9 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił B. B. prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych, albowiem wnioskodawczyni nie osiągnęła wymaganego okresu takiej pracy. Tym samym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawczyni do okresu pracy w warunkach szczególnych, zatrudnienia w okresach: 22.06.1976 r. – 05.04.1977 r. oraz 01.08.1991 r. – 31.01.1995 r.

Odwołanie od powyższych decyzji złożyła B. B. wnosząc o ich zmianę i przyznanie prawa do emerytury przy zaliczeniu pracy w latach 1976-77 i 1991-95, jako okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił co następuje:

Odwołująca B. B., urodzona dnia (...), po ukończeniu w 1976 r. zasadniczej szkoły zawodowej w zawodzie betoniarz-zbrojarz, została zatrudniona od dnia 22 czerwca 1976 r. w (...) w O., na stanowisku zbrojarz. Stosunek pracy trwał do dnia 5 kwietnia 1977 r. W tym okresie odwołująca każdego dnia roboczego po 8 godzin dziennie wykonywała prace zbrojarskie. Przez cały okres zatrudnienia pracodawca nie zmieniał warunków pracy (dowód: opinia o pracy z dnia 5.04.1977 r., poświadczenie zatrudnienia w legitymacji ubezpieczeniowej, zeznania świadków: R. F., M. N.).

Z dniem 8 kwietnia 1977 r. odwołująca podjęła pracę w Zakładach (...) w O., w charakterze suwnicowej w wymiarze pełnego etatu. W takim charakterze odwołująca była zatrudniona do dnia 26 czerwca 2000 r. przy czym w okresie 09.02.1981 r. – 04.08.1982 r. odwołująca korzystała z urlopu bezpłatnego w celu sprawowania opieki nad

dzieckiem, a w okresach: 09.11.1982 r. – 01.11.1984 r., 02.10.1987 r. – 01.10.1990 r. odwołująca korzystała z urlopów wychowawczych. W okresie 01.10.1986 r. – 01.10.1987 r. odwołująca zatrudniona była w wymiarze 7/8 etatu (dowód: świadectwo pracy w aktach ZUS, umowy o pracę i dekrety płacowe w aktach osobowych). W okresie zatrudnienia odwołująca, z wyłączeniem wskazanych wyżej okresów urlopów i zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, wykonywała każdego dnia roboczego pracę przy obsłudze suwnicy ramowej, w wymiarze co najmniej po 8 godzin każdego dnia. Praca na stanowisku operatora suwnicy polegała na sterowaniu jej mechanizmami z poziomu kabiny umieszczonej na ramie urządzenia (dowód: zeznania świadka R. F., zeznania odwołującej).

Organ rentowy uznał odwołującej na dzień 1 stycznia 1999 r. okres ubezpieczenia wynoszący 22 lata, 5 miesięcy i 25 dni. Uznanym przez ZUS okresem pracy w warunkach szczególnych to 11 lat, 1 miesiąc i 10 dni. Przypada on na okresy: 08.04.1977 r. – 08.02.1981 r., 03.08.1982 r. – 08.11.1982 r., 01.11.1984 r. – 01.10.1987 r., 02.10.1987 r. – 31.07.1991 r., będące okresami zatrudnienia na kolei, oraz 01.02.1995 r. – 31.12.1998 r. jako okres pracy w warunkach szczególnych, z wyłączeniem okresów nieskładkowych. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/bezsporne/

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z przepisem 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12. 1998 r. o emeryturach i rentach (Dz. U. nr 162 poz.1118 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącymi pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ustawy.

Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. w myśl uregulowania zawartego w przepisie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy mogą nabyć prawo do emerytury na powyższych warunkach po osiągnięciu wieku określonego w art.32 ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęły:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

oraz

- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący w przypadku mężczyzn co najmniej 25 lat.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa wyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym wyżej przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z przepisem § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (Dz. U. nr 8 poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami składkowymi, okresami nieskładkowymi oraz ewentualnie okresami uzupełniającymi (okresy ubezpieczenia rolniczego, okresy pracy w gospodarstwie rolnym). W myśl § 4 ust.1 cytowanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, iż odwołująca legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych.

Co najmniej od dnia 22 czerwca 1976 r. aż do dnia 5 kwietnia 1977 r. odwołująca wykonywała prace zbrojarskie. Takie prace wymienione są w wykazie A dział V pkt. 4 załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia.. Pracę taką odwołująca wykonywała codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 5 kwietnia 1977 r. Wykonywanie takiej pracy sprawiło o dalszym okresie pracy w warunkach szczególnych w rozmiarze 9 miesięcy i 14 dni.

Również w okresie 1 sierpnia 1991 r. – 31 stycznia 1995 r. odwołująca wykonywała pracę w szczególnych warunkach albowiem była zatrudniona w tym samym zakładzie co w okresie od dnia 8 kwietnia 1977 r. zasadniczo z przerwami na urlopy związane z opieką nad dziećmi wykonując pracę operatora suwnic zarówno do dnia 31 lipca 1991 r. jak i po tym dniu aż do ustania zatrudnienia w 2000 r. Niemożność zaliczenia tego okresu jako okresu pracy na kolei, który też traktowany jest jako okres pracy w warunkach szczególnych, wynika ze zmian strukturalnych w ramach (...)polegające na wyłączeniu zakładów (...)ze struktur (...). Takie wyłączenie sprawiło o automatycznym zaliczeniu lat 1991 – 95 jako okresu równorzędnego na kolei. Nie oznacza to jednak przeszkód do zaliczenia takiego zatrudnienia jeżeli w tym okresie ubezpieczony wykonywał pracę na jednym ze stanowisk wymienionym w załączniku do rozporządzenia.

Załącznik do cytowanego wyżej rozporządzenia, wśród prac uznanych za prace w warunkach szczególnych, wymienia także prace przy obsłudze suwnic. Stanowi o tym pkt. 86 Działu II wykazu A. Prace takie odwołująca wykonywała codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie 01.08.1991 r. – 31.01.1995 r. Wykonywanie takich prac sprawiło o kolejnym okresie pracy w warunkach szczególnych w rozmiarze 3 lata i 6 miesięcy.

Nie podlegał natomiast wyłączeniu z okresu pracy w warunkach szczególnych okres nieobecności w pracy, za który odwołująca w latach 1991-98 uzyskała świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W sumie okresy takie według zestawienia na karcie 5 akt o ustalenie wartości kapitału początkowego i decyzji ustalającej jego wartość wynoszą 1 rok i 16 dni. Na okres 01.08.1991 r. – 31.01.1995 r. okresy te wynoszą 4 miesiące i 12 dni.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt. 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09, OSNAP 2011, nr 19-20, poz. 260). Inaczej mówiąc, skoro ubezpieczona na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS posiadała wymagany do uzyskania prawa do emerytury w wieku obniżonym ogólny staż ubezpieczeniowy (okres składkowy i nieskładkowy) w wymiarze co najmniej 20 lat oraz minimalny wymagany co najmniej 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nie spełniała jedynie warunku wieku, to okres pracy w warunkach szczególnych musiał być rozumiany w sposób, jaki był ukształtowany przed wprowadzeniem ust. 1a pkt. 1 do treści art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż wymaga tego zasada ochrony ekspektatywy prawa do emerytury.

Uwzględniając powyższe rozważania należało uznać, że okresy pobierania świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w okresach zatrudnienia w szczególnych warunkach w latach 1991-98 nie wpłynęły na omawiany staż pracy w warunkach szczególnych.

Niezależnie od powyższych uwag, odwołująca i tak legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych nawet gdyby odliczone zostały okresy nieskładkowe przypadające od dnia 15 listopada 1991 r. Po odliczeniu z okresu 3 lat i 6-u miesięcy (01.08.1991 r. – 31.12.1995 r.) łącznych okresów nieskładkowych przypadających w tym czasie – 4 miesiące i 12 dni, pozostały okres to 3 lata, 1 miesiąc i 18 dni. Doliczenie okresu w takim rozmiarze jak i okresu pracy w (...) w rozmiarze 9 miesięcy i 14 dni do okresu uznanego przez ZUS sprawi o okresie pracy w warunkach szczególnych z wyłączeniem zasiłków chorobowych w rozmiarze 15 lat i 12 dni.

Odwołująca legitymowała się zatem na dzień 1 stycznia 1999 r. ponad 22-letnim okresem ubezpieczenia, ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych i w chwili wydawania zaskarżonej decyzji miała ukończony 55-ty rok życia.

Zaskarżone decyzje podlegały więc zmianie jak w sentencji.